Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0216

A Bizottság Montenegróról szóló 2025. évi jelentése

Az Európai Parlament 2026. június 17-i állásfoglalása a Bizottság Montenegróról szóló, 2025. évi jelentéséről (2025/2253(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről a Montenegrói Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodásra[1], amely 2010. május 1-jén lépett hatályba,

– tekintettel Montenegró európai uniós tagságra irányuló, 2008. december 15-i kérelmére,

– tekintettel a Bizottság 2010. november 9-i véleményére Montenegró európai uniós tagság iránti kérelméről (COM(2010)0670), az Európai Tanács 2010. december 17-i határozatára a tagjelölti státusz Montenegró részére történő megadásáról és az Európai Tanács 2012. június 29-i határozatára a Montenegróval való uniós csatlakozási tárgyalások megkezdéséről,

– tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2],

– tekintettel a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló, 2024. május 14-i (EU) 2024/1449 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3],

– tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-án, Szalonikiben tartott ülésének elnökségi következtetéseire,

– tekintettel a 2018-ban, 2020-ban és 2021-ben Szófiában (Bulgária),

---

1 HL L 108., 2010.4.29., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
2 HL L 330., 2021.9.20., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 HL L, 2024/1449, 2024.5.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Zágrábban (Horvátország), illetve Brdo pri Kranjuban (Szlovénia) tartott EU–Nyugat-Balkán-csúcstalálkozókra és azok nyilatkozataira,

– tekintettel a nyugat-balkáni vezetőknek a Nyugat-Balkánra vonatkozó növekedési tervről szóló, 2025. július 1-jei szkopjei (Észak-Macedónia) találkozójára,

– tekintettel a 2025. december 17-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozatra,

– tekintettel a bővítésről szóló, 2025. december 16-i elnökségi következtetésekre,

– tekintettel a 2014. augusztus 28-án elindított berlini folyamatra,

– tekintettel a berlini folyamatról szóló, 2025. október 22-én tartott 2025. évi csúcstalálkozó elnökének következtetéseire,

– tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2020. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2020)0641),

– tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó új növekedési terv” című, 2023. november 8-i bizottsági közleményre (COM(2023)0691),

– tekintettel a bővítést megelőző reformokról és szakpolitikai felülvizsgálatokról szóló, 2024. március 20-i bizottsági közleményre (COM(2024)0146),

– tekintettel a „2025. évi jogállamisági jelentés – A jogállamiság helyzete az Európai Unióban” című, 2025. július 8-i bizottsági közleményre (COM(2025)0900) és az azt kísérő, „2025. évi jogállamisági jelentés – Országfejezet – A jogállamiság helyzete Montenegróban” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2025)0929),

– tekintettel a „2025. évi közlemény az EU bővítési politikájáról” című, 2025. november 4-i bizottsági közleményre (COM(2025)0690) és az azt kísérő, „Montenegro 2025 Report” (2025. évi jelentés Montenegróról) című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2025)0754),

– tekintettel a montenegrói gazdasági reformprogramról szóló, 2025. június 2-i bizottsági áttekintésre és országértékelésre, továbbá regionális partnerekkel folytatott gazdasági és pénzügyi párbeszéd keretében elfogadott, 2025. május 13-i együttes következtetésekre,

– tekintettel Montenegró csatlakozásáról szóló 2021. június 22-i, 2021. december 13-i, 2024. január 29-i, 2024. június 26-i, 2024. december 16-i, 2025. június 27-i, 2025. december 16-i, 2026. január 26-i és 2026. március 17-i kormányközi konferenciák eredményeire,

– tekintettel az EU–Montenegró Stabilizációs és Társulási Tanács 2022. július 14-i 11. ülésének eredményére,

– tekintettel az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek európai uniós jegyzékére,

– tekintettel az EU–Montenegró Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottság 2025. április 2–3-án, illetve 2025. szeptember 18–19-én tartott 23. és 24. ülésén elfogadott nyilatkozatra és ajánlásokra,

– tekintettel Montenegró 2017. június 5-i NATO-csatlakozására,

– tekintettel a Montenegróról szóló korábbi állásfoglalásaira,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A10-0143/2026),

A. mivel a bővítés az EU kulcsfontosságú külpolitikai eszköze, valamint az európai kontinens békéjébe, biztonságába és jólétébe való stratégiai beruházás, különösen a változó geopolitikai környezet és az európai biztonsági kihívások összefüggésében;

B. mivel minden tagjelölt országot kizárólag a koppenhágai kritériumok teljesítése – különösen a jogállamiság és az uniós értékekhez való igazodás, valamint a közös kül- és biztonságpolitika – terén nyújtott teljesítménye alapján ítélnek meg, szigorú, de méltányos feltételességre és mérhető eredményekre támaszkodva;

C. mivel Montenegró 2008-ban nyújtotta be az uniós tagság iránti kérelmét; mivel 2010-ben tagjelölt ország státuszt kapott; mivel a tárgyalások 2012-ben megkezdődtek; mivel a montenegrói kormány kinyilvánította azt a törekvését, hogy 2028-ra a 28. uniós tagállammá váljon;

D. mivel Montenegró az a tagjelölt ország, amely a legnagyobb előrelépést tette az uniós csatlakozás felé; mivel Montenegró mind a 33 tárgyalási fejezetet megnyitotta, amelyek közül néhányat már le is zártak; mivel a további előrelépés a reformok végrehajtása terén elért tartós eredményektől függ, különösen a 23. és 24. fejezetben;

E. mivel az EU Montenegró legmegbízhatóbb partnere, és az ország polgárai 69%-ának bizalmát élvezi, ami a legmagasabbak között van a régióban; mivel ez növeli a politikai szereplők felelős, következetes és hatékony reformok végrehajtására vonatkozó kötelezettségét;

F. mivel mind a tagjelölt országok, mind az EU folyamatos politikai elkötelezettsége létfontosságú a bővítési folyamat következetességének, hitelességének, átláthatóságának és általános hatékonyságának fenntartásához; mivel a kétoldalú kérdéseket kétoldalúan kell megoldani, és azok nem használhatók fel a bővítési

folyamat akadályozására vagy további átpolitizálására;

G. mivel az EU továbbra is Montenegró fő gazdasági és pénzügyi partnere és legnagyobb kereskedelmi partnere; mivel a Montenegró és az EU közötti kereskedelmi és szállítási forgalom zökkenőmentes működése elengedhetetlen a gazdasági stabilitása, az ellátási lánc rezilienciája és az ország uniós belső piacba történő fokozatos integrációja szempontjából;

H. mivel Montenegró stabilitása alapvető fontosságú a Nyugat-Balkán és az EU biztonsága szempontjából; mivel az etnikai vagy vallási hovatartozás alapján határokon átnyúló befolyásra törekvő külső politikai projektek azzal a kockázattal járnak, hogy aláássák a régió országainak szuverenitását és alkotmányos rendjét; mivel a Nyugat-Balkán jövője az európai integrációban, nem pedig az egymással versengő geopolitikai befolyási övezetekben vagy az etnikai alapú regionális összefogásokban rejlik;

I. mivel Montenegró továbbra is sebezhető az információs tér külföldről és belföldről történő manipulálására irányuló kísérletekkel szemben; mivel a Bizottság hangsúlyozta, hogy meg kell szüntetni a külföldi információmanipuláció és beavatkozás, többek között a dezinformáció lehetőségét, és meg kell erősíteni a társadalmi rezilienciát; mivel Oroszország arra törekedett, hogy a nyilvános diskurzus alakítása, az egyházi dinamika befolyásolása és az euroatlanti integráció aláásása céljából vallási, kulturális és úgynevezett értékalapú narratívák stratégiai alkalmazása révén növelje befolyását a Nyugat-Balkánon, többek között Montenegróban is;

J. mivel az intézményi előrelépések ellenére a korrupció és a szervezett bűnözés továbbra is jelen van Montenegró gazdaságának és közintézményeinek több területén;

K. mivel az adózásra és a jó adóügyi kormányzásra vonatkozó uniós vívmányokhoz való igazodás az uniós csatlakozás összefüggésében továbbra is a pénzügyi stabilitás és bizalom sarokköve;

Az uniós csatlakozás iránti elkötelezettség

1. üdvözli Montenegró folyamatos előrehaladását az EU-val kapcsolatos reformok terén, amelynek alapja a széles körű politikai elkötelezettség és a tárgyalások 2026 végéig történő lezárására irányuló törekvés; üdvözli, hogy 2025-ben 6, 2026-ban pedig 4 további tárgyalási fejezetet zártak le ideiglenesen, így a lezárt fejezetek száma összesen 16-ra emelkedett; megismétli, hogy teljes mértékben támogatja az ország uniós perspektíváját; üdvözli a Montenegróval kötendő csatlakozási szerződés kidolgozásával foglalkozó ad hoc munkacsoport Tanácson belüli létrehozását, amely fontos és időszerű lépés Montenegró uniós csatlakozási folyamata

végső szakaszának előmozdítása és az EU bővítés iránti elkötelezettségének megerősítése tekintetében;

2. megerősíti, hogy Montenegró továbbra is az uniós csatlakozási folyamat éllovasa, és hangsúlyozza, hogy a bővítés ütemét és szakaszait továbbra is az egyéni érdemek elvének kell meghatároznia; hangsúlyozza, hogy a tagság felé tett előrelépést szigorúan a megállapított kritériumok objektív teljesítése alapján kell értékelni; kéri, hogy a tartós reformtörekvéseket ugyanolyan hiteles, kiszámítható és időszerű uniós perspektívával párosítsák; hangsúlyozza, hogy a bővítési politika integritása a következetességen, a méltányosságon és az egyenlő bánásmódon alapul, tükrözve az egyes jelöltek bizonyított felkészültségi szintjét;

3. üdvözli, hogy a montenegrói polgárok széles körben és következetesen támogatják az ország európai útját, és a polgárok erőteljes többsége bízik Montenegró jövőjében az Európai Unión belül;

4. ösztönzi az összes politikai szereplőt, hogy tartsák fenn a politikai fókuszt és a csatlakozási tárgyalások sikeres lezárásához vezető lendületet, és fokozzák erőfeszítéseiket a szükséges reformok megvalósítása érdekében; hangsúlyozza, hogy ehhez politikai stabilitásra és a pártok közötti konstruktív együttműködésre van szükség; hangsúlyozza, hogy a valódi előrelépés az elfogadott reformok hatékony végrehajtásától és a jogállamiság területén elért tartós, mérhető eredményektől, többek között a magas szinten elkövetett korrupcióval és a szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyekben hozott jogerős elmarasztaló ítéletek meghozatalától függ; ösztönzi Montenegrót, hogy folytassa a tárgyalási zárókritériumok végrehajtását, különösen a 23. és 24. fejezet tekintetében;

5. felszólítja az összes állami hatóságot, hogy az intézményi felelősségvállalás szellemében járjanak el, biztosítva, hogy a politikai különbségek ne késleltessék az EU-val kapcsolatos reformok elfogadását és végrehajtását; hangsúlyozza, hogy az uniós tagság stratégiai célkitűzésének megőrzése továbbra is közös nemzeti prioritás kell, hogy maradjon, amely felülmúlja a pártpolitikai szempontokat; sürgeti a montenegrói parlamentet és kormányt annak megakadályozására, hogy az identitáspolitika elterelje a figyelmet az uniós menetrendről, vagy feszültségeket keltsen a szomszédos országokhoz fűződő kapcsolatokban, biztosítva, hogy Montenegró határozottan az EU felé vezető úton maradjon;

6. ösztönzi Montenegrót mint a leginkább előrehaladott tagjelölt országot, hogy továbbra is játsszon konstruktív és stabilizáló szerepet a régióban, és vezető szerepe révén bizonyítsa, hogy a szuverenitás, a polgári identitás és az európai integráció kölcsönösen erősítik egymást;

7. üdvözli, hogy Montenegró teljeskörűen és szilárdan igazodott az EU közös kül- és biztonságpolitikájához, többek között az uniós korlátozó intézkedések, különösen az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával kapcsolatos intézkedések tekintetében is, továbbá üdvözli az ország ENSZ-ben képviselt elvi álláspontját és az uniós válságkezelési missziókban és műveletekben, valamint a NATO keretében és más többoldalú missziókban, többek között az EU ATALANTA haditengerészeti erőiben és az EU Ukrajnát támogató katonai segítségnyújtási missziójában (EUMAM Ukrajna) való részvételét; elismerését fejezi ki a montenegrói parlament azon döntéséért, hogy jóváhagyja az ország részvételét az EUMAM Ukrajna misszióban; megerősíti, hogy Montenegrónak az EU közös kül- és biztonságpolitikájához – többek között az Oroszországgal szembeni korlátozó intézkedésekhez – való következetes igazodása stratégiai irányultságának kulcsfontosságú mutatója; hangsúlyozza, hogy ennek megingathatatlannak kell maradnia; hangsúlyozza, hogy Montenegró politikai képviselőinek az ország független államisága és stratégiai európai irányultsága iránti szilárd elkötelezettsége továbbra is kulcsfontosságú politikai kritérium a technikai reformok kritériumai mellett;

8. üdvözli az EU és Montenegró közötti biztonsági és védelmi párbeszédet, beleértve a biztonsági és védelmi együttműködésről, a felmerülő fenyegetésekkel szembeni rezilienciáról és az Ukrajnának nyújtott támogatással kapcsolatos együttműködésről szóló strukturált eszmecseréket;

9. üdvözli a montenegrói parlament azon döntését, hogy elküldi fegyveres erőinek tagjait az EUMAM misszióba, ami egyértelműen és határozottan jelzi az EU és a NATO biztonsági prioritásaihoz való igazodást; emlékeztet arra, hogy Montenegró az EU kulcsfontosságú szövetségese a régióban; üdvözli a montenegrói kormány azon döntését, hogy teljesíti a védelmi kiadásokra vonatkozó 2%-os vállalást;

10. továbbra is komolyan aggasztják a Montenegróban harmadik országok szereplői által végrehajtott tartós és fokozódó rosszindulatú külföldi beavatkozások, destabilizációs tevékenységek, hibrid fenyegetések és dezinformációs kampányok, amelyek célja Montenegró demokratikus intézményeinek, társadalmi kohéziójának és EU- és NATO-tagságra irányuló stratégiai orientációjának aláásása; hangsúlyozza, hogy az ilyen beavatkozások közvetlen kihívást jelentenek a jogállamiság, a demokratikus kormányzás és a nemzeti szuverenitás számára; kiemeli különösen Kína, Oroszország és Szerbia rosszindulatú befolyását;

11. mély aggodalommal veszi tudomásul azokat a jelentéseket, amelyek szerint Vučić szerb elnök támogatói 2026. június 3-án Tivatba utaztak, hogy megpróbálják destabilizálni Montenegrót és megzavarni az EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozót; megjegyzi

továbbá, hogy egyes részt vevő személyeket korábban már azonosítottak kormánypárti tüntetéseken, és e személyek a szerbiai diáktüntetések elfojtására irányuló erőfeszítésekben vettek részt, és erőszakos bűncselekmények vagy vétségek miatt szerepelnek a bűnügyi nyilvántartásban; határozottan elítéli a szerb kormánypárthoz kötődő struktúrák fellépéseit, amelyek célja Montenegró destabilizálása és az ország EU-csatlakozás felé tett előrehaladásának aláásása;

12. szorgalmazza, hogy az EU és a NATO dolgozzon ki egyedi kialakítású támogatást, és folytasson megerősített együttműködést Montenegróval az ilyen hibrid fenyegetésekkel, külföldi információmanipulációval és rejtett politikai finanszírozással szembeni szigorúbb intézkedések bevezetése, valamint a társadalmi és intézményi reziliencia fokozása érdekében, beleértve a kiberbiztonság megerősítését, a médiaműveltség javítását az oktatás minden szintjén, a megfelelő tanárképzés és a modern oktatási erőforrások biztosítását, a stratégiai kommunikáció megerősítését, a dezinformáció elleni kapacitások javítását és a média tulajdonviszonyai átláthatóságának megerősítését; ösztönzi a Bizottságot annak biztosítására, hogy Montenegró teljes mértékben kihasználhassa az európai demokráciapajzs nyújtotta lehetőségeket; megerősített átvilágítási és integritási mechanizmusokat szorgalmaz Montenegró biztonsági és hírszerző szolgálatain belül;

13. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy külső szereplők politikai eszközként használják a vallási intézményeket; hangsúlyozza, hogy a vallási szervezeteknek átláthatóan és a külföldi politikai befolyástól függetlenül kell működniük, teljes mértékben tiszteletben tartva Montenegró alkotmányos és világi keretét;

14. felhívja az EU-t és Montenegrót, hogy a nemzeti intézményekkel és a civil társadalommal szoros együttműködésben kialakított proaktívabb és a helyi viszonyokhoz igazított megközelítés alkalmazásával továbbra is folytassanak célzott stratégiai kommunikációt a bővítés és az uniós tagság előnyeiről; aggodalommal állapítja meg, hogy a legutóbbi Eurobarométer tematikus felmérés szerint a montenegrói polgárok mindössze 39%-a érzi úgy, hogy jól vagy nagyon jól tájékozott az EU-val kapcsolatban;

15. üdvözli a montenegrói parlament aktív részvételét az EU–Montenegró Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottságban;

16. üdvözli a „Polgárok az Európai Unió bővítésének középpontjában” címmel 2025. szeptember 20–21-én Podgoricában tartott polgári fórumot;

17. üdvözli, hogy Nikšić városát 2030-ra Európa Kulturális Fővárosává, Podgorica városát pedig 2028-ra Európa Ifjúsági Fővárosává jelölték ki, kiemelve szerepüket a fiatalok szerepvállalása, az innováció, a

kulturális csere, valamint a Montenegró és az EU közötti szorosabb kapcsolatok előmozdításában;

Demokrácia és jogállamiság

18. kiemeli a montenegrói parlament fontosságát a csatlakozási folyamatban, és hangsúlyozza kulcsfontosságú szerepét a demokratikus elszámoltathatóság, a parlamenti felügyelet és a jogalkotási folyamat átláthatóságának biztosításában; ösztönzi a politikai spektrum egészét átfogó konstruktív párbeszédet és együttműködést olyan magas színvonalú jogszabályok elfogadása érdekében, amelyek megoldják vagy érdemben javítják a strukturális problémákat, és lehetővé teszik Montenegró előrelépését a csatlakozás felé vezető úton; hangsúlyozza, hogy a montenegrói kormány és parlament közötti szoros együttműködés elengedhetetlen a reformok időben történő és hatékony végrehajtásához; hangsúlyozza, hogy a jogalkotási folyamat felgyorsítása nem korlátozhatja az érdemi parlamenti vitát vagy az ellenzék szerepét, és megfelelő egyensúlyt szorgalmaz a reformok üteme és a jogalkotási ellenőrzés minősége között;

19. üdvözli a montenegrói választási törvény módosításait, különösen azokat, amelyek a kampányfinanszírozás és a média felügyeletére, a választások integritására, a választási listákon szereplő nemi kvótákra és a helyhatósági választások egyetlen napon történő megrendezésére vonatkoznak; sürgeti Montenegrót, hogy teljes mértékben igazodjon az uniós normákhoz, és maradéktalanul hajtsa végre az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala és a Korrupció Elleni Államok Csoportja által kiadott összes, még teljesítésre váró, különösen a politikai pártok kiadásaira – ezen belül a politikai pártok női szervezeteire szánt források felhasználására –, az online politikai hirdetésekre, többek között a szponzorok és a célzási kritériumok nyilvánosságra hozatalára, az állami forrásokkal való visszaélés megelőzésére, a választói névjegyzék aktualizálására és a lakcímnyilvántartás kezelésére vonatkozó ajánlást; emlékeztet arra, hogy ezt az összes érdekelt féllel folytatott átlátható és inkluzív konzultációs folyamat révén kell megvalósítani; felhívja a montenegrói hatóságokat, hogy a választásokat megelőzően – a véleménynyilvánítás szabadságának teljes körű tiszteletben tartása mellett – a választási adminisztráció, a médiaszabályozó hatóság és az illetékes hatóságok közötti gyors együttműködési csatornák létrehozásával szisztematikusan védjék meg a választási információs környezetet az összehangolt dezinformáció és a jogellenes beavatkozás felderítése és az azokra való reagálás érdekében;

20. üdvözli, hogy Montenegró szerepel a Bizottság 2025. évi jogállamisági jelentésében;

21. szorgalmazza a bírói kinevezések – beleértve az alkotmánybíróságba, valamint a bírói és ügyészi tanácsokba történő kinevezéseket is – érdemeken alapuló és átlátható, politikai befolyásolástól mentes, szakértelmen és feddhetetlenségen alapuló, a feldolgozás időtartamának késedelmeitől mentes eljárások alkalmazásával történő felgyorsítását, teljes összhangban a zárókritériumok követelményeivel; hangsúlyozza a teljes mértékben működőképes alkotmánybíróság döntő fontosságú szerepét a jogrend és a választási keret stabilitása szempontjából; komoly aggodalmát fejezi ki egy alkotmánybíró kinevezésének folyamatos csúszása miatt, ami a jogállamiság és az uniós integráció védelme szempontjából egyik legfontosabb intézmény teljes körű működésének aláásását kockáztatja;

22. sürgeti Montenegrót, hogy folytassa jogi keretének összehangolását az igazságszolgáltatás függetlenségére, elszámoltathatóságára, pártatlanságára, feddhetetlenségére és professzionalizmusára vonatkozó uniós vívmányokkal és európai normákkal, és hajtsa végre a még nem teljesített ajánlásokat; felszólít az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának növelésére, beleértve az ügyhátralék csökkentését, különösen a korrupcióval és a szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyekben, ami elengedhetetlen a közbizalom növeléséhez és az uniós tagság feltételeinek teljesítéséhez; emlékeztet arra, hogy a zárókritériumok a gyakorlatban bizonyított eredményeket, többek között jobb munkakörülményeket, megfelelő személyzetet és hatékony ügykezelést írnak elő, mivel a tartós strukturális hiányosságok továbbra is befolyásolják az igazságszolgáltatás hatékonyságát; üdvözli a bírói karrier vonzerejének növelésére irányuló intézkedéseket; kéri a bírói és államügyészi feladatok ellátásához kapcsolódó illetményekről és egyéb jogokról szóló montenegrói törvény elfogadását a bírák és ügyészek megfelelő, stabil és kiszámítható fizetésének és munkakörülményeinek biztosítása érdekében, amelyek alapvető biztosítékok függetlenségük és az igazságszolgáltatási rendszer megfelelő működése szempontjából;

23. megjegyzi, hogy a civil társadalom szakértői komoly aggályokat vetettek fel a kormány Ügyészi Tanácsra vonatkozó módosítástervezeteinek tartalmával kapcsolatban, azzal érvelve, hogy azok nem erősítik érdemben az Ügyészi Tanács függetlenségét, és még nehezebbé is tehetik a valóban független tagság biztosítását; aggodalommal veszi tudomásul a belügyekről szóló törvény és a Nemzetbiztonsági Ügynökségről szóló törvény módosításainak az ellenzék és a civil társadalom erőteljes kritikája ellenére történő elfogadását; átlátható eljárásokat, valódi együttműködést és konzultációt sürget valamennyi érdekelt féllel, köztük az ellenzékkel, a jogi szakértőkkel és a Bizottsággal, különösen az uniós integrációs folyamatra vonatkozó összes jogszabályról;

24. határozottan elítéli a bírákra és ügyészekre gyakorolt gyakori politikai és nyilvános nyomást, és felszólítja az illetékes intézményeket, hogy haladéktalanul és hatékonyan reagáljanak függetlenségük és feddhetetlenségük védelme érdekében;

25. kéri a magas szinten elkövetett korrupciós ügyekben folytatott nyomozások és büntetőeljárások, ezen belül a vagyonelkobzások terén elért eredmények további javítását; sürgeti Montenegrót, hogy fokozza a magas szinten elkövetett korrupció proaktív kivizsgálását és büntetőeljárás alá vonását, és erősítse meg az igazságügyi és korrupcióellenes szervek kapacitását és teljesítményét; megjegyzi, hogy a Korrupciómegelőzési Ügynökség továbbra is vezetői hiányosságokkal, korlátozott személyzettel és elégtelen pénzügyi függetlenség mellett működik, ami korlátozza általános hatását, és olyan intézkedéseket szorgalmaz, amelyek az európai normákkal összhangban biztosítják teljes működési, pénzügyi és funkcionális függetlenségét; felszólít az uniós vívmányokkal és az uniós normákkal való további összehangolásra a korrupció elleni küzdelem terén, és sürgeti Montenegrót, hogy foglalkozzon az e területen még nem teljesített összes ajánlással;

26. átfogó feddhetetlenségi politikákra szólít fel a bűnüldöző szervek és az igazságszolgáltatás korrupcióval és szervezett bűnözéssel szembeni védelme érdekében; szorgalmazza fegyelmi mechanizmusok és szigorúbb és hatékonyabb etikai elszámoltathatósági mechanizmusok létrehozását, különösen a vagyonnyilatkozat elmulasztásával kapcsolatos esetekben, az érdemi és hatékony elszámoltathatóság gyakorlati biztosítása érdekében; üdvözli a többek között a lobbitevékenység szabályozása, a visszaélést bejelentő személyek védelme és a közbeszerzés átláthatósága terén elért eredményeket, amelyek bizonyítják, hogy a célzott és megfelelően végrehajtott reformok kézzelfogható eredményeket hozhatnak;

27. sürgeti Montenegrót, hogy növelje a súlyos és szervezett bűnözéssel kapcsolatos büntetőeljárások és bírósági eljárások hatékonyságát annak érdekében, hogy meggyőző eredményeket érjen el a jogerős ítéletek és a vagyonelkobzások terén; megjegyzi, hogy a pénzmosás elleni küzdelem területén Montenegró jelentős előrelépést tett a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni keretének javításában, valamint az uniós szankciók végrehajtásában;

28. üdvözli Montenegró folyamatos együttműködését a Frontexszel, az Europollal, az Eurojusttal és az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökségével a határokon átnyúló bűnözés, többek között a fegyver-, kábítószer- és emberkereskedelem elleni fellépésben, valamint a terrorizmus és a szélsőségesség elleni küzdelemben; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az együttműködést a kábítószer elleni küzdelem területén;

29. ismételten felszólítja Montenegrót, hogy teljes mértékben hangolja össze vízumpolitikáját az EU vízumpolitikájával, különösen a biztonsági kockázatot jelentő országok tekintetében; tudomásul veszi a montenegrói kormány azon döntését, hogy 2025-ben több országot törölt a vízummentes országok listájáról; emlékeztet arra, hogy ez a 24. fejezet szerinti zárókritérium-követelmény;

30. hangsúlyozza az átlátható és elszámoltatható közigazgatás, az erősebb közigazgatási kapacitás és a professzionális, érdemeken alapuló közszolgálat fontosságát; aggodalommal állapítja meg, hogy a közigazgatásban a széles körű munkaerő-felvétel átlátható kritériumok és egyértelmű igényfelmérés nélkül történő folytatása aláássa az érdemeken alapuló munkaerő-felvétel és a professzionalizáció elvét; szorgalmazza a vezető közszolgálati kinevezések további depolitizálását, egyértelmű teljesítményalapú értékelési mechanizmusok bevezetését és a szakértelem folytonosságát;

Alapvető szabadságok és emberi jogok

31. sajnálja, hogy a nemzeti kisebbségek, a kiszolgáltatott csoportok, beleértve a romákat és az egyiptomiakat, a fogyatékossággal élő személyeket és az LMBTIQ+-személyeket továbbra is hátrányos megkülönböztetésnek, gyűlöletbeszédnek, főként online gyűlöletbeszédnek és gyűlölet-bűncselekményeknek vannak kitéve Montenegróban; üdvözli az egyenlőség védelméről és a megkülönböztetés tilalmáról szóló törvény közelmúltbeli elfogadását; kéri az etnikai közösségekkel szembeni egyenlő bánásmód bevezetésének megerősítését, biztosítva, hogy valamennyi etnikai, vallási és társadalmi csoport egyenlő jogokat és lehetőségeket élvezzen, valamint teljes mértékben és hatékonyan részt tudjon venni a társadalmi, politikai és gazdasági életben; elismeri, hogy a kisebbségi jogok védelme alapvető fontosságú a társadalmi kohézió, a demokratikus kormányzás és az európai értékek védelme szempontjából; sürgeti Montenegrót, hogy fogadjon el és hajtson végre olyan átfogó jogszabályokat és politikákat, amelyek megakadályozzák a megkülönböztetést, és támogatják az inkluzivitást;

32. felhívja Montenegrót, hogy maradéktalanul hajtsa végre a bejegyzett élettársi kapcsolatokról szóló törvényt;

33. felhívja Montenegrót, hogy hajtson végre intézményi kitagolásra irányuló stratégiát a fogyatékossággal élő személyek tekintetében, és valósítson meg egy erős, közösségi alapú gondozáson alapuló gyermekvédelmi rendszert;

34. elismeri a montenegrói társadalom többnemzetiségű jellegét, és kéri a helyi közösségek és a nemzeti kisebbségek valamennyi nyelvének, hagyományának és kulturális örökségének fokozott tiszteletben

tartását; felhívja Montenegrót, hogy fokozza a kisebbségi nyelvek megkülönböztetésmentes használatára irányuló erőfeszítéseit az oktatásban, valamint az ebből a célból létrehozott állami és a helyi médiafelületeken; szorgalmazza a Kotori-öböl többnemzetiségű identitásának – különösen az őshonos horvát közösség kulturális örökségének elismerése révén történő – tiszteletben tartását; mély aggodalmát fejezi ki a Kotori-öböl UNESCO világörökségi helyszínén folyamatban lévő nagyszabású építési munkálatok miatt, amelyek befolyásolják az örökség megőrzését és a természeti terület védelmét, és szorgalmazza a Miločer Park jogi védelmének véglegesítését;

35. megjegyzi, hogy az identitással kapcsolatos megbeszéléseket érzékeny és inkluzív módon kell megközelíteni a polarizáció megelőzése és a Montenegró függetlensége, szuverenitása és európai útja szempontjából döntő fontosságú érdekeivel kapcsolatos széles körű konszenzus kialakítása érdekében; ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ország parlamentjében kísérletek történtek a montenegrói állampolgárságról szóló törvény módosítására a kettős állampolgárság megszerzésének lehetővé tétele érdekében, ami súlyos és hosszú távú következményekkel járhat az ország döntéshozatali folyamatára és identitására nézve; ösztönzi a hatóságokat, hogy folytassák az EU-val való konzultációt és együttműködést a jogszabályok esetleges módosításairól annak biztosítása érdekében, hogy azok teljes mértékben igazodjanak az uniós vívmányokhoz és a nemzetközi normákhoz, és tiszteletben tartsák az alapvető jogokat;

36. határozottan elítél mindenfajta – többek között online – gyűlöletbeszédet és gyűlölet-bűncselekményt; üdvözli, hogy a rasszizmus és gyűlöletbeszéd miatt egyre többször kezdeményeznek büntetőeljárást, de aggodalmát fejezi ki a háborús bűnösöket dicsőítő vagy a történelmi tényeket felülbíráló beszédekkel, nyilvános nyilatkozatokkal vagy szimbolikus cselekményekkel szembeni elégtelen fellépés miatt; ösztönzi Montenegrót, hogy fokozza a gyűlöletbeszédre adott intézményi válaszát, gondoskodjon a hatékony kivizsgálásról és vádemelésekről, és teljes mértékben igazodjon az uniós vívmányokhoz;

37. sürgeti Montenegrót, hogy biztosítsa alapjogi kereteinek hatékony alkalmazását, beleértve az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést és a kiszolgáltatott személyek védelmét, és hajtsa végre a nemzetközi ellenőrző szervek valamennyi ajánlását;

38. hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell a nőkkel szembeni megkülönböztetéssel, különös tekintettel a kisebbségi csoportokhoz tartozó nőkre; aggodalmát fejezi ki a montenegrói roma és egyiptomi közösségekből származó lányokat aránytalanul sújtó gyermekházasság miatt; sajnálatát fejezi ki a nemi alapú erőszak és az áldozathibáztató attitűdök, valamint a nemi alapú – többek között

online – gyűlöletbeszéd és dezinformáció széles körben elterjedt jellege miatt, különösen a közéletben és a politikai életben részt vevő nőkkel szemben; sürgeti Montenegrót, hogy megfelelően finanszírozza, hangolja össze és érvényesítse a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó keretét; felhívja az illetékes hatóságokat, hogy tanúsítsanak nagyobb éberséget, és hozzanak létre támogatási rendszereket a nemi alapú erőszak és a kapcsolati erőszak áldozatai számára; kéri a kapcsolati és nemi alapú erőszakra, a jövedelmekre és fizetésekre, az egészségügyre és a szociális biztonságra vonatkozó adatgyűjtés javítását; felhívja a montenegrói hatóságokat, hogy biztosítsák a nők fokozott politikai részvételét;

39. megjegyzi, hogy Montenegró zéró toleranciát alkalmaz az újságírók elleni erőszakkal szemben, és elítéli a tisztségviselők és politikai pártok által a média és a civil társadalom képviselőivel – többek között a médiában dolgozó nőkkel és emberijog-védőkkel – szemben alkalmazott megfélemlítést és erőteljes szóbeli támadásokat; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy nem hivatalos idézéseket és kihallgatásokat foganatosítanak újságírókkal, kolumnistákkal és civil társadalmi szereplőkkel szemben azért, mert bírálatot fogalmaztak meg állami tisztviselőkkel szemben; szorgalmazza a jogszabályok gyors és hatékony végrehajtását és a hatékony bírói jogvédelmet, prioritásként kezelve a vizsgálatok lefolytatását és a megoldatlan ügyek – például Duško Jovanović meggyilkolása – nyomon követését és visszatartó erejű szankciókat; megjegyzi, hogy a montenegrói jogrendszer nem tartalmaz konkrét fogalommeghatározást vagy gyorsított eljárást a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek azonosítására és elutasítására, és kéri ilyen mechanizmusok létrehozását;

40. hangsúlyozza a szabad és plurális médiának a demokratikus társadalom alapvető pilléreként betöltött kulcsszerepét; emlékeztet arra, hogy a közszolgálati műsorszolgáltató és a médiaszabályozó hatóság függetlenségének biztosítása továbbra is a 23. fejezet szerinti kritérium; rámutat annak fontosságára, hogy biztosítsák a média tulajdonviszonyainak és finanszírozásának teljes körű átláthatóságát, többek között az online médiaorgánumok tekintetében is; üdvözli, hogy a közelmúltban tagokat neveztek ki az Audiovizuális Médiaszolgáltatások Ügynökségének tanácsába, és hangsúlyozza, hogy az ügynökségnek képesnek kell lennie arra, hogy függetlenül, politikai befolyástól mentesen működjön; aggodalmát fejezi ki a közszolgálati műsorszolgáltatóra gyakorolt folyamatos politikai befolyás miatt, és felhívja a hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a bírósági eljárásokat, állítsák helyre a jogszerűséget, és garantálják a műsorszolgáltató intézményi és szerkesztői függetlenségét; felszólítja Montenegrót, hogy hangolja össze médiajogszabályait a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai

rendelettel[4], és növelje a külföldi befolyással és a dezinformációval szembeni rezilienciát; kéri a médiatulajdonosi struktúrák és a külföldi finanszírozási források teljes átláthatóságát, különösen akkor, ha azok politikai szereplőkhöz vagy külföldi állami érdekekhez kapcsolódnak, a Montenegró nyilvános diskurzusára gyakorolt rejtett külső befolyás megelőzése érdekében;

41. üdvözli Montenegró élénk és konstruktív civil társadalmát, amely fontos és pozitív szerepet játszik a reformfolyamatban; kéri a civil társadalom érdemi bevonását a politikai döntéshozatalba, többek között a szisztematikusabb szerepvállalás és a releváns információkhoz való időben történő hozzáférés biztosítása révén; sürgeti a hatóságokat annak biztosítására, hogy az uniós csatlakozással kapcsolatos jogalkotási tevékenység ne kerülje meg a nyilvános konzultációra vonatkozó követelményeket és a részvételen alapuló kormányzás bevett normáit; kéri a kormány és a nem kormányzati szervezetek közötti együttműködési tanács munkájának hosszú szünet utáni újraindítását az együttműködésen alapuló kapcsolatok kiépítése és annak érdekében, hogy a civil társadalmat már korai szakasztól kezdve ténylegesen bevonják az átlátható jogalkotási folyamatba;

42. sürgeti Montenegrót, hogy maradéktalanul hajtsa végre a Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére Létrehozott Európai Bizottság ajánlásait; aggodalommal veszi tudomásul a kínzással és a vallomások kikényszerítésével kapcsolatos panaszok növekvő számát, az ügyhátralékot és a kiemelt fontosságú eljárási biztosítékok, például a kihallgatások audiovizuális rögzítésének korlátozott alkalmazását; sajnálatát fejezi ki a felfüggesztések és a fegyelmi intézkedések következetlen volta, valamint a rendőri bántalmazás eseteiben alkalmazott enyhe szankciók miatt, és azonnali, hatékony és pártatlan vizsgálatokat kér;

Megbékélés és jószomszédi kapcsolatok

43. üdvözli, hogy Montenegró 2026. június 5-én Tivatban otthont ad az EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozónak, amely fontos platformot kínál a regionális együttműködés megerősítéséhez, a csatlakozási menetrend előmozdításához, a gazdasági integráció fokozásához és a közös kihívások kezeléséhez;

44. hangsúlyozza a jószomszédi kapcsolatok és a regionális együttműködés kulcsfontosságú szerepét a bővítési folyamatban;

---

[4] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1083 rendelete (2024. április 11.) a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) (HL L, 2024/1083, 2024.4.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

emlékeztet arra, hogy a jószomszédi kapcsolatok az uniós tárgyalási kerettel összhangban a Montenegró csatlakozási folyamatában elért eredmények értékelésének egyik kulcsfontosságú kritériumát képezik; konstruktív megoldásokat szorgalmaz a kölcsönös tisztelet szellemében a lezáratlan kétoldalú kérdésekre, prioritásként kezelve a polgárok érdekeit; emlékeztet arra, hogy el kell kerülni, hogy a megoldatlan kétoldalú és regionális vitákat a tagjelölt országok csatlakozási folyamatának akadályozására használják fel; üdvözli a Horvátország és Montenegró közötti kétoldalú konzultációt, amely konstruktív mechanizmusként szolgál a lezáratlan kérdések megoldásához és a bizalomépítéshez;

45. elismerését fejezi ki Montenegrónak a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos ügyek belföldi kezelése terén elért következetes előrehaladásáért; megjegyzi azonban, hogy 2024 júniusa óta a Különleges Államügyészség nem indított új nyomozást és nem emelt vádat háborús bűncselekményekkel kapcsolatos ügyekben, és nem történt előrelépés a parancsnoki felelősséggel kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy fokozni kell az erőfeszítéseket, és folytatni kell a hiteles és tartós eredmények felmutatását a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos ügyek hatékony kivizsgálása, büntetőeljárás alá vonása és tárgyalása terén, többek között a magas szintű ügyekben is, a nemzetközi joggal és normákkal összhangban; e tekintetben hangsúlyozza az irattárakhoz való hozzáférés fontosságát;

46. ösztönzi Montenegrót, hogy továbbra is alkalmazzon proaktív megközelítést – az intézményi támogatást is beleértve – az áldozatok igazságszolgáltatáshoz és tényleges jóvátételhez való hozzáférésének biztosítása érdekében, beleértve a megfelelő és méltányos kártérítés biztosítását minden olyan személy számára, aki az 1990-es években a montenegrói táborokban hadifogoly volt; üdvözli az e kérdésekkel kapcsolatos regionális együttműködést, és szorgalmazza a teljes körű együttműködést a régióban és az uniós tagállamokkal, beleértve a bizonyítékok cseréjét és az eltűnt személyek sorsának tisztázását; üdvözli, hogy Horvátország kérésére Montenegróban letartóztattak egy, a hadifoglyok ellen elkövetett háborús bűncselekmények miatt távollétében elítélt személyt, és elismerését fejezi ki a két ország illetékes hatóságai között ebben az ügyben folytatott együttműködésért;

47. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes politikai szereplők politikai revizionizmusnak adtak hangot, amely megnyilvánulások aláássák az elszámoltathatóságot, és mélyítik a társadalmi megosztottságot; határozottan elítéli a háborús bűnösök dicsőítését és a háborús bűncselekmények nyilvános tagadását;

48. aggodalmát fejezi ki a régióban népszerűsített azon politikai koncepciók és narratívák miatt, amelyek etnikai identitáson alapuló, határokon átnyúló egyesítést vagy koordinációt hirdetnek – többek

között az úgynevezett „szerb világot” –, és amelyek megkérdőjelezik a szomszédos államok szuverenitását és területi integritását; felszólítja az összes regionális szereplőt, hogy tartsák tiszteletben Montenegró függetlenségét, és tartózkodjanak a belügyeibe való beavatkozástól; hangsúlyozza, hogy ezek a narratívák összeegyeztethetetlenek a jószomszédi kapcsolatok elveivel és az uniós csatlakozási folyamattal; hangsúlyozza, hogy a Nyugat-Balkán jövője az uniós integrációban rejlik, nem pedig az egymással versengő geopolitikai befolyási övezetekben;

49. megismétli felhívását a volt Jugoszláv Köztársaságra vonatkozó levéltárak megnyitására, valamint a volt jugoszláv titkosszolgálat és a jugoszláv néphadsereg titkosszolgálata irataihoz való hozzáférés biztosítására a kommunista korszak bűneinek alapos feltárása és orvoslása érdekében;

50. szorgalmazza a rendezetlen tulajdonjogi kérdések megoldását; hangsúlyozza, hogy a rendezetlen tulajdonjogi kérdések megoldása, beleértve a visszaszolgáltatást is, alapvető fontosságú Montenegró 23. fejezet szerinti kötelezettségeinek teljesítéséhez, és továbbra is kulcsfontosságú kritérium az alapvető jogok területén folytatott tárgyalások lezárásához;

Társadalmi-gazdasági reformok

51. üdvözli Montenegró elkötelezettségét a Nyugat-Balkánra vonatkozó uniós növekedési terv iránt; elismerését fejezi ki a reformprogram végrehajtása terén elért előrehaladásért, amelynek keretében 18 millió EUR folyósítására került sor, és ösztönzi a további végrehajtást; kiemeli a mérhető és tartós eredmények fontosságát a reformok végrehajtása terén, különösen a jogállamiság és az államháztartási gazdálkodás területén;

52. továbbra is ösztönzi Montenegrót, hogy teljes mértékben és hatékonyan használja fel a számára nyújtott valamennyi uniós finanszírozást, többek között az igazgatási kapacitás javítása, a programozás és a szerződéskötések felgyorsítása, valamint a koordináció javítása révén; kiemeli annak fontosságát, hogy az érdekelt feleket, köztük a helyi hatóságokat, a vállalkozói szövetségeket, a szociális partnereket és a civil társadalmat minden szakaszban széles körben és érdemben bevonják, többek között a reformintézkedések kialakításába, a projektek végrehajtásába és az eredmények nyomon követésébe; emlékeztet arra, hogy az uniós pénzügyi támogatás feltételekhez kötött, így a finanszírozás a reformok és a jogállamiság tiszteletben tartása terén elért kézzelfogható eredményektől függ;

53. üdvözli Montenegró operatív részvételét az egységes eurófizetési térségben (SEPA), ami kulcsfontosságú lépést jelent az EU-val való mélyebb pénzügyi integráció, valamint a polgárok és a vállalkozások

tranzakciós költségeinek csökkentése felé; tudomásul veszi azokat a kezdeti megállapításokat, amelyek a SEPA 2025. októberi működésbe lépése óta a tranzakciós költségek terén elért jelentős megtakarításokra utalnak;

54. üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy kezdjenek tárgyalásokat a nyugat-balkáni partnerekkel, köztük Montenegróval az EU belföldi díjszabás szerinti barangolásra vonatkozó rendszerének kiterjesztése érdekében, lehetővé téve ezáltal a polgárok és a vállalkozások számára, hogy az EU-ban és a Nyugat-Balkánon belföldi díjszabás mellett élvezhessék a zökkenőmentes mobil konnektivitás előnyeit, előmozdítva az emberek közötti kapcsolatokat, fellendítve a gazdasági kapcsolatokat, támogatva az oktatási csereprogramokat és elősegítve a turizmust; hangsúlyozza, hogy ez a kezdeményezés konkrét lépést jelent a mélyebb előcsatlakozási integráció felé, támogatja a határokon átnyúló társadalmi és gazdasági kapcsolatokat, és kézzelfogható előnyökkel jár a polgárok számára jóval a teljes körű uniós tagság előtt; üdvözli, hogy a Tanács felhatalmazást adott a belföldi díjszabás szerinti barangolás rendszerének a nyugat-balkáni partnerekre való kiterjesztéséről szóló tárgyalások megkezdésére, és szorgalmazza a tárgyalási meghatalmazások gyors elfogadását és a kétoldalú megállapodások időben történő megkötését ezekkel a partnerekkel;

55. tudomásul veszi Montenegró gazdasági növekedését, és sürgeti, hogy az ország folytassa a költségvetési fegyelem fenntartását, a strukturális reformokat, a kormányzás javítását, valamint a versenyképesség, a magánszektor növekedése, a külföldi beruházások, valamint a szociális és gazdasági fejlődés fellendítéséhez szükséges intézkedéseket; ösztönzi Montenegrót, hogy a 16. fejezet keretében történő előrelépés érdekében hangolja össze szociális, vám- és adópolitikáját az EU normáival, többek között az átláthatóság és az adóügyi információk tényleges cseréje tekintetében; felhívja Montenegrót, hogy a stratégiai függőségek megelőzése, valamint a kritikus infrastruktúra és a kulcsfontosságú gazdasági ágazatok védelme érdekében igazodjon a közvetlen külföldi befektetések átvilágítására vonatkozó uniós kerethez, különösen olyan stratégiai ágazatokban, mint a távközlés, a kritikus infrastruktúrák és a média; üdvözli az első EU–Montenegró beruházási konferencia megrendezését, amely a gazdasági kapcsolatok elmélyítésének határozott jele;

56. felszólítja Montenegrót, hogy fokozza a közszolgáltatások digitalizálását és a vállalkozásokhoz kapcsolódó szakképzést; hangsúlyozza, hogy minden digitális rendszerben biztosítani kell a polgárok személyes és érzékeny adatainak védelmét; üdvözli a felhívást, hogy az összes nyugat-balkáni országot – még az uniós tagságukat megelőzően – integrálják az EU digitális egységes piacába;

57. sürgeti Montenegrót, hogy a jogi keret megerősítése és a szabálytalanságok felderítésének javítása révén fokozza a közbeszerzések terén tapasztalható korrupció elleni küzdelmet, és felszólítja annak biztosítására, hogy valamennyi kormányközi megállapodás teljes mértékben megfeleljen az uniós szabályoknak és elveknek;

Energia, környezetvédelem és konnektivitás

58. sürgeti Montenegrót, hogy fokozza a fenntartható és zöld átállásra irányuló erőfeszítéseit, és végre fogadja el és hajtsa végre nemzeti energia- és klímatervét; kiemeli az energiabiztonság, az ellátás diverzifikálása, a külső szereplőktől való függés csökkentése, valamint a regionális és európai energiapiacba való teljes körű integráció fontosságát; felszólít a villamosenergia-integrációs csomaggal való teljes körű összehangolásra, valamint szigorúbb energiahatékonysági intézkedésekre; felszólít az uniós ellátásbiztonsági normákkal és az átlátható közbeszerzési eljárásokkal való összehangolásra;

59. felhívja Montenegrót, hogy fokozza a 27. fejezet zárókritériumainak teljesítésére irányuló erőfeszítéseit, és gyorsítsa fel az uniós környezetvédelmi vívmányokkal való összehangolást és azok hatékony végrehajtását valamennyi érintett ágazatban, többek között a levegőminőség, a víz, a természetvédelem, a hulladékgazdálkodás, az ipari szennyezés és az éghajlatváltozás területén, és fogadjon el levegőminőségi és természetvédelmi stratégiákat és cselekvési terveket, valamint helyi hulladékgazdálkodási terveket; üdvözli, hogy Montenegró csatlakozott az EU LIFE programjához; felhívja az összes felet, hogy állapodjanak meg a Zeta településen található szennyvíztisztító telepről oly módon, hogy a megállapodás tiszteletben tartsa mind az üzem megépítésének szükségességét, mind a helyi lakosság aggályait;

60. felhívja Montenegrót, hogy védje meg a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő területeket, többek között az Emerald-területeket és a jövőbeli Natura 2000 területek kijelölése szempontjából releváns területeket, biztosítva jogi védelmüket és a vonatkozó uniós irányelvekhez való igazodást; felhívja Montenegrót, hogy az uniós vívmányokkal teljes összhangban jelentősen gyorsítsa fel a Natura 2000 hálózat létrehozását és végrehajtását, biztosítva, hogy a védett területek azonosítása, kijelölése és kezelése szilárd tudományos kritériumokon és átlátható nyilvános konzultációs folyamatokon alapuljon; szorgalmazza az állatjóléti jogszabályok szigorúbb végrehajtását;

61. felhívja Montenegrót, hogy növelje nemzeti és helyi szintű közigazgatási és ellenőrzési kapacitásait, javítsa az intézményközi koordinációt és az infrastrukturális projektekkel kapcsolatos döntéshozatalt, beleértve a stratégiai környezeti vizsgálatok, a

környezeti hatásvizsgálatok és a megfelelő vizsgálati eljárások közötti hatékony koordinációs mechanizmus létrehozását; felkéri Montenegrót, hogy közlekedéspolitikájába építse be a fenntartható és intelligens mobilitás elveit;

62. kiemeli a regionális közlekedési és energetikai összeköttetések fontosságát, amelyek a Nyugat-Balkán gazdasági fejlődésének és stabilitásának kulcsfontosságú elemei, és olyan projekteket szorgalmaz, amelyek elmélyítik az uniós tagállamokkal való integrációt; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az uniós határregisztrációs rendszer 2025 októberétől történő végrehajtásával összefüggésben nyugat-balkáni országokból származó hivatásos járművezetők a közelmúltban schengeni térségbe vezető határátkelőhelyeket zártak le; hangsúlyozza, hogy az elhúzódó zavarok káros hatást gyakorolhatnak az ellátási láncokra, a kereskedelmi forgalomra és az EU és Montenegró közötti gazdasági kapcsolatokra; felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal szoros együttműködésben értékeljen olyan lehetséges pragmatikus és jogilag megalapozott megoldásokat, amelyek egyensúlyt teremtenének a közlekedési ágazat működési realitásai és a schengeni vívmányok integritása megőrzésének szükségessége között, megfelelő biztosítékokat nyújtva és megelőzve a visszaéléseket;

°

° °

63. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, és fordíttassa le azt montenegrói nyelvre, és továbbítsa Montenegró elnökének, kormányának és parlamentjének.